

Obsah

Úvodem	13
1. Ústavní výchova	17
1.1 Systém ústavní výchovy v České republice	18
1.2 Soustava školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy	22
2. Dětské domovy jako jedna z forem ústavní výchovy	27
2.1 Legislativa vztahující se k ústavní výchově v dětských domovech	33
2.1.1 Školské dokumenty užívané v dětských domovech v oblasti osamostatnění a odchodu ze zařízení	37
2.2 Srovnání českého modelu dětských domovů s vybranými zahraničními přístupy	40
3. Hodnocení ústavní výchovy v České republice	47
3.1 Kritika a úskalí ústavní výchovy	47
3.2 Pozitiva ústavní výchovy	51
4. Role vychovatelů v dětských domovech	55
4.1 Profesní požadavky na práci vychovatele v DD	57
4.2 Osobnosti vychovatelů v DD	59
4.2.1 Motivace k profesi vychovatele v dětském domově	63
4.2.2 Vzájemný vztah jako katalyzátor rozvoje v procesu výchovy	68
4.3 Specifické aspekty práce vychovatele v DD	72
4.3.1 Kompetence vychovatele v dětském domově	76

5. Charakteristika jedinců vyrůstajících v dětských domovech	87
5.1 Faktory definující obecný profil osobnosti dítěte v dětském domově	88
5.2 Konceptuální rámec základních pojmů vztahujících se ke specifickým zvláštnostem dětí v dětském domově	90
5.2.1 <i>Kvalita rané citové vazby</i>	97
5.2.2 <i>Syndrom ústavní závislosti</i>	101
5.3 Konsekvence života v dětském domově	104
6. Vybrané vývojové aspekty typické pro cílovou skupinu dětských domovů	115
6.1 Předškolní dítě v dětském domově	116
6.2 Dítě na prvním stupni ZŠ v dětském domově	122
6.3 Adolescent v dětském domově	127
6.4 Jedinec v období vynořující se dospělosti v dětském domově	133
6.5 Mladý dospělý v dětském domově	137
6.6 Specifické vývojové problémy adolescentů a mladých dospělých v kontextu jejich života v dětském domově	141
7. Začleňování jedinců z dětských domovů do společnosti	147
7.1 Proces přípravy na vstup do samostatného života po odchodu z dětského domova	148
7.2 Možnosti následné podpory vztahující se k sociálnímu začlenění jedinců z dětských domovů	166
7.2.1 <i>Registrovaní poskytovatelé vybraných sociálních služeb</i>	169
7.2.2 <i>Neregistrovaní poskytovatelé vybraných sociálních služeb</i>	172
7.3 Socializace s akcentem na sociální učení	178
7.3.1 <i>Sociální integrace verzus sociální inkluze</i>	183
7.3.2 <i>Koncepce self-efficacy v kontextu začleňování jedinců z dětských domovů do společnosti</i>	186
7.3.3 <i>Sociální kompetence u jedinců v dětských domovech</i>	191
7.4 Soudobá výzkumná zjištění v oblasti začleňování jedinců z dětských domovů do společnosti	196

8. Kontext prezentovaného výzkumného záměru	205
9. Výzkum k přípravě dětí na odchod z DD	211
9.1 Cíle výzkumu	211
9.2 Design a organizace výzkumu	213
9.3 Etické aspekty výzkumu	222
9.4 Hlavní zjištění v oblasti přípravy k odchodu a následného osamostatnění jedinců z DD	223
9.5 Limity výzkumu	240
10. Úvahy k doporučením pro praxi	243
Závěrem	247
 Summary and Conclusion	249
Seznam použitých zdrojů	269
Věcný rejstřík	307